

شهر بیرم، بخشش اجاره‌بهای مغازه‌های پاساژ امام حسین (ع). رضا رایگان، بخشش اجاره‌مغازه در شهر بنارویه و بخشش اجاره‌بهای منزل حمید باغبانی از شروع کرونا تا پایان شکست ویروس. فهرست بلند بالایی است از نام‌هایی که اجاره‌شان را بخشیده‌اند. با تعطیلی اماکن تجاری و افزایش بیکاری در طول اسفند و فروردین، این نام‌ها را مستاجرانی که از پرداخت اجاره‌بها معاف شدند، منتشر کرده‌اند. در دو ماه گذشته جنبش بخشش اجاره‌ها در لارستان همه‌گیر شد. راستی، نیکوکار اهل لاری گوید فهرستی که بیرون آمده، بلند بالاتر از این حرف‌هاست و نام خیلی از مالکان را کسی نمی‌داند و در شهرهای دیگر هم بسیاریند. مثلا در نوروز خبر آمد که محمدولی جمالیان از نیکوکاران شناخته شده شهر خور اجاره بیش از ۷۰ فروشگاه مجتمع تجاری نگین به ارزش ۸۰ میلیون تومان و ۴۰ باب فروشگاه در مجتمع تجاری برلیان به ارزش ۴۰ میلیون تومان را بخشیده است. کم‌کم پویش مردمی بخشش اجاره‌بها رونق گرفت و فهرست نام‌ها دست به دست شد. کاظم رحیمی نژاد، فعال اجتماعی لارستان به «شهروند» می‌گوید: «بخشش اجاره‌ها به صورت خودجوش بوده. اجاره‌دونفر از اطرفیان من هم بخشیده شده. یکی از آنها برادرم است که برای سه ماه سه تا سه میلیون تومان اجاره‌اش را بخشیده‌اند. چند خانواده را می‌شناسم که مالک با آنها صبوری کرده و بخشیده. خودجوش است. اتاق اصناف لار از بعضی از این افراد تقدیر کرده است. بازار به وضع قبل برگشته. اما موج بخشش ادامه دارد.»

هزینه مراسم ختم، خرج کمک به نیازمندان شد

«ما به مرده‌هایمان خیلی اهمیت می‌دهیم. مراسم پخت داریم و سوسم و هفتم و یازدهم و چهلم و عید اول مرده‌ها. اما الان تحت هیچ شرایطی جلسه نمی‌گیریم. خانواده‌هایی که کسی را از دست داده‌اند، پولی را که قرار بود خرج مراسم کنند، می‌دهند به نیازمندان. این کار شایسته‌ای است که از اسفند ماه شروع شده. ما قبلا هر چه می‌گفتیم که خرج زیادی برای این مراسم بزرگ می‌شود، اثر نمی‌کرد. اما با آمدن کرونا اوضاع عوض شده.» صدکام‌جوه از خیران لارستان است، اینها را می‌گوید. هفته پیش همسر پدر او فوت کرد، اما مراسمی نگرفتند و هزینه‌هایش را خرج نیازمندان کردند. حتی مراسم نیمه شعبان و آیین شب برات اهل سنت هم مثل همیشه در لار برگزار نشد. «همه مخارج این مراسم در اختیار افراد نیازمند قرار گرفت، البته طوری که کرامت انسانی به خطر نیفتد.» بسته‌های کمکی شبانه توزیع می‌شوند. همین چند شب پیش در محله قنبریگی خیران مشغول بخش کمک‌ها بودند. هیأت امنای مساجد در محله باقلعه، محله نو، گردان و محلات قدیم پول‌ها را جمع کردند و رساندند به نیازمندان. شرکت تعاونی محل هم به کمک آمد و کیسه‌های برنج را ارزان تر فروخت.

آگردست‌های خیر نبود

سال پیش برکه‌ها (آب انبارها) با کمک نیکوکاران احیا شد. علاوه بر نیکوکاران بنام، بسیاری پنهانی کار خیر می‌کنند. کام‌جوا از این موج بخشش در لارستان می‌گوید: «هر کسی هر چه در توان داشته، یاری رسانده، اما این کمک‌ها صرفا از طرف خیران نبوده است. حتی معلمان و کارمندان هم پای کار آمده‌اند و از ۵۰۰ هزار تا ۲ میلیون تومان به صورت پنهانی کمک کرده‌اند.» چند شب پیش مدیر یکی از مدارس با کام‌جوا تماس گرفت و گفت دانش‌آموزان نیازمندی را شناسایی کرده و توانسته‌اند ۲۰ میلیون تومان جمع‌آوری کنند. او می‌گوید این یک انقلاب در بخشندگی است. «در جریان این کمک‌رسانی، مسأله ثروتمند بودن نیست. مثلا حاج مسعود حاج یونس راستی شاید به اندازه یک تاجر تهرانی هم سرمایه نداشته باشند، اما همت‌شان بلند است و متواضع‌اند.» او گله می‌کند که این روحیه بخشش در بین مردم لار باعث شده کمک‌های دولتی به این شهر نرسد. «مثلا در جهرم یا لامرد درمانگاه و ورزشگاه دولتی می‌سازند، اما اینجا بیشتر پروژه‌ها با کمک خیر انجام می‌شود و بخشی از آن را دولت می‌دهد. ما یک بیمارستان بیشتر نداریم و آن را خیرین ساخته‌اند. اگر آنها نبودند، وضع اقتصادی ما خیلی خراب بود، چون که کشاورزی داریم، نه دامداری.» □

ابودر پیغرض □

گزارش «شهروند» از کمک گسترده خیران برای سپری شدن روزهای شیوع کرونا در شهری در جنوب فارس

لارستان شهر بخشش

مهتاب جودکی وقتی گفتند برای تولید ژل ضد عفونی کننده، آلونه و راکم است، در کمتر از ۴۸ ساعت حیاط دانشکده علوم پزشکی لارستان از برگ‌های درشت و سبز پر شد. آنها را که بیشتر از حد نیاز بود، از مزارع آلونه‌ورا آورده بودند و از گل‌دان‌های کوچک خانگی. چند روز بعد خیران لارستانی در تک‌تک خانه‌ها راز زدند و در دست همه اهالی ماسک و دستکش و ژل گذاشتند. طغیان ویروس در این نقطه از جنوب استان فارس همان اوایل اسفند بر همه روشن شد و رفته‌رفته ۲ هزار و ۳۰۰ نفر را از کار بیکار کرد. پیدا بود که به سبب همیشه در تعطیلی شهر و بحران رخنه ویروس به دنیا، نیکوکاران پا پیش خواهند گذاشت. اگر دست خیر آنها نبود، لارستان امروز فرودگاه، بیمارستان و دانشکده علوم پزشکی نداشت و اهالی شهرها و روستاها در نبود جاده و بزرگراه از امکانات دور می‌ماندند. این بار همدلی هم مثل ویروس به آدم‌ها سرایت کرد، زنجیره بخشش به صاحبان املاک رسید و بسیاری از خیر اجاره اسفند، فروردین و اردیبهشت گذشتند. نیکوکاران گمنام و آشای شهر هم همت کردند و به نیازمندان بسته‌های معیشتی و بهداشتی رساندند. این‌طور شد که تا آخر اسفند ۲۵ هزار بسته بهداشتی به مردم رسید و تا دوازده اردیبهشت ۶ هزار و ۳۶۶ بسته معیشتی به ارزش بیش از یک میلیارد و ۳۷۰ میلیون تومان میان اهالی نیازمند تقسیم شد. بر اساس آمار دانشکده علوم پزشکی لارستان این شهرستان تا روز سه‌شنبه (شانزدهم اردیبهشت) کل مبتلایان به ویروس جدید کرونا ۱۰۷ نفر بوده است، از این تعداد ۷۷ نفر بهبود پیدا کرده و دو نفر جان باخته. لاری‌ها تا پیش از این ناچار بودند نمونه‌ها را برای تشخیص بیماری به شیراز ببرند، از دو روز پیش با راه‌اندازی آزمایشگاه تشخیص کرونا به کمک نیکوکاران، آزمایش مولکولی تشخیص را در شهر خودشان انجام می‌دهند و نمونه‌های لامرد و مهر را هم به اینجا خواهند فرستاد.

شهر در دست خیران

در لارستان خیران را به نام خانواده‌شان می‌شناسند؛ خانواده راستی، خانواده کام‌جوا، خانواده رخش‌بهار، خانواده شهید تسلیم و خانواده‌های بسیار دیگر. کرونا که آمد، مثل همه شهرهای دیگر تجهیزات بهداشتی کمیاب و نایاب شد، اما خانواده «حاج زین‌العابدین راستی لاری» و خانواده «دانشیار» و همین‌طور یک لارستانی مقیم آمریکا هر کدام ۱۰۰ میلیون تومان برای جبران این کمبود هزینه کردند. نخستین مورد مثبت کووید-۱۹ در لار دوازدهم اسفند تأیید شد و یک روز بعد از پیدا شدن نخستین مورد، دانشکده علوم پزشکی لارستان برای جمع‌آوری آلونه‌ورا (ماده اولیه تهیه ژل ضد عفونی کننده دست) فراخوان داد. مردم در کمتر از ۴۸ ساعت بیش از میزان نیاز آلونه‌ورا به دانشکده اهدا کردند و بنا شد ژل‌ها در مراکز پرتردد شهر و کم‌کم در حد توان بین مردم شهر تقسیم شود.

با بالا رفتن آمار، مسافرت به لارستان هم ممنوع شد و ممنوعیت‌های دیگر شبیه آنچه در تمام کشور برپا بود، وضع شد. نوزدهم اسفند آمار ابتلا به ۱۵ نفر رسید و یک نفر از مبتلایان جان باخت. مردم همه مغازه‌ها را بستند و بازار تعطیل شد. بسته‌های بهداشتی کمکی خانواده راستی، تا آخر اسفند در محلات شهر لار توزیع شد و کم‌کم به دست همه اهالی رسید. تا دوازدهم فروردین مجموع کمک‌های نیکوکاران منطقه در مبارزه با کرونا حداقل به یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومان رسید و روز بعد از آن تعدادی از خیران منطقه مشارکت کردند تا ۲۶ دستگاه تپ‌سنج لیزری به قیمت ۴۵ میلیون تومان از کشور امارات خریداری شود و به دست گروه‌های غربالگری لارستان برسد. این تمام ماجرا نیست. وقتی در اواسط اسفند گندزدایی خیابان‌ها شروع شد و آتش‌نشانی لار خبر داد که دستگاه ضد عفونی کننده فوگر کم دارد، باز چشم همه به خیران بود. چند روز بعد نیکوکاران گمنام چهار دستگاه فوگر به مبلغ ۱۲۰ میلیون تومان خریداری کردند و به آتش‌نشانی دادند.

فهرست کمک‌های نیکوکاران لارستان بلند بالاست و تمامی ندارد. انگار شهر روی دست آنها می‌چرخد. مسعود راستی لاری از نیکوکاران لارستان به «شهروند» می‌گوید: «مردم لارستان همیشه در کارهای عام‌المنفعه پیشقدم بوده‌اند؛ ساخت بیمارستان‌ها و مراکز آموزشی و حتی فرودگاه. خیران فهرستی از افراد نیازمند دارند و پیش از آنکه اوضاع بحرانی شود، کمک‌شان می‌کنند. این بار آمدن کرونا همدلی‌ها را بیشتر کرد. همان اول کار به شبکه بهداشت پیشنهاد دادیم که هزینه تجهیزات بهداشتی را تأمین می‌کنیم، شما دستکش و ماسک و ژل ضد عفونی کننده تهیه و بین همه پخش کنید. با تقسیم خانه‌به‌خانه بسته‌های بهداشتی در لار، بخش مرکزی، جویم، بنارویه، بیرم و صحرای باغ معلوم شد چه کسانی کارمندند و چه کسانی کارگران روزمزد. کسانی بودند که نام‌شان در هیچ فهرستی نبود. انسان‌هایی آبرومند که کرونا بیکارشان کرده بود. خیران به یاری‌شان

در دو ماه گذشته جنبش بخشش اجاره‌ها در لارستان همه‌گیر شد هر کسی هر چه در توان داشته، یاری رسانده، اما این کمک‌ها صرفا از طرف خیران نبوده است. حتی معلمان و کارمندان هم پای کار آمده‌اند و از ۵۰۰ هزار تا ۲ میلیون تومان به صورت پنهانی کمک کرده‌اند

آمدند.» به گفته او این کمک‌ها باعث شد قرنطینه در لارستان جدی‌تر اجرا شود، هرچند در روزهای گذشته مغازه‌ها دوباره باز و شهر شلوغ شده است. اما اینجا چند گروه خیر داریم و کمک لاری‌ها به شهرهای اطراف هم می‌رسد. با فراگیر شدن این موج، کمک به مردم همه‌گیر شده است. گروه‌های آموزش و پرورش هم پا پیش گذاشته‌اند، هر کس در حد توانش «لاری‌ها همیشه دست به خیر بوده‌اند، به خصوص در ماه رمضان، اما امسال قرار نیست مراسمی برگزار شود و کسانی که هر سال در این ماه غذای نذری می‌دادند و مراسم پخت برپا می‌کردند، همه هزینه‌هایشان را گذاشته‌اند برای یاری به مردم در دوران کرونا.

کمبود ماسک ندراریم

لارستان کمبود ماسک و لباس مخصوص بیمارستان ندارد. این هم از کمک خیران است، راستی می‌گوید: «باز هم مردم به کمک دولت آمدند و برای تنها بیمارستان لارستان ماسک و دستکش و لباس تهیه کردند. کمک دولت این بود که مثلا دستکش رابه قیمت دولتی به ما داد. حد توانش همین بود.» سه روز پیش یکی از نیکوکاران برای خرید ماسک فیلتردار برای نیرو‌هایی که مستقیما با بیماران سروکار دارند، ۵۰۰ میلیون تومان کمک کرد. اوایل اسفند، خیاطان نیکوکار فراخوانده شدند و موتور کارگاه‌های خیاطی لارستان روشن شد. کارگاه باب‌الحوائج (ع) وابسته به بنیاد نیک‌اندیشان هاشمی یکی از این کارگاه‌ها بود که با آمدن داوطلبان تعداد خیاطانش به ۳۰ نفر افزایش پیدا کرد و توانستند در دو شیفت کار کنند و روزانه ۲ هزار ماسک و ۱۰۰ دست لباس ضد عفونی مخصوص کادر درمانی تولید کنند.

زهرحیران، مدیرعامل مجتمع کارآفرینی باب‌الحوائج قمرینی هاشم (ع) به «شهروند» می‌گوید: «در شهر ما خیران همیشه همپای دولت بوده‌اند و هیچ وقت عقب‌ننشسته‌اند. یاری آنها مدرسه، مسجد و مراکز درمانی ساخته شده است. خیریه ما هم ۱۰ سال سابقه کار دارد و روز نخست مجوز تولید لباس‌های بیمارستانی داشت. کرونا که آمد، مجوز تولید ماسک نداشتیم، اما خود دانشکده علوم پزشکی مجوزی موقتی به ما داد و کار را از او‌اخر بهمن شروع کردیم. اضطراب کار در روزهای قرنطینه زیاد بود. تعداد نیرو‌هایمان ۱۶-۱۷ نفر بود، اما عده‌ای هم افتخاری به کمک‌مان آمدند و ۴۰ نفر شدیم. خیران هزینه تهیه مواد اولیه را دادند و توانستیم ۴۰ هزار ماسک تولید کنیم و ۸ هزار گان (لباس بیمارستان)» به گفته او به مدد این تولیدات بیمارستان لارستان با کمبود تجهیزات مواجه نشده و امکانات ما زاده‌هم بین مردم پخش شده است.

موج بخشش اجاره‌بها

حاج رجب حافظ‌زاده؛ بخشش اجاره‌مغازه، غلامرضا جمال‌زاده، بخشش اجاره فروردین تا پایان شکست کرونا. فرشته صمدی، بخشش اجاره مغازه، هیأت امنای حسینیه ملا

ریشه این نیکوکاری کجاست؟

«کتابیون تقی‌زادگان: دکترا مطالعات فرهنگی» اکرونادر تمام دنیا همدلی پدید آورده است، این نیاز همه انسان‌ها در شرایط بحران است و هر جایی به شکلی بروز پیدا کرده است. اما در شرایطی که شاهدیم، افراد باید از نظر اقتصادی توان کمک موثر را داشته باشند.

پرنرگ بودن همدلی در میان لاری‌ها به نسبت دیگر شهرها علاوه بر منشأ انسانی همگانی، ریشه‌هایی اقتصادی دارد. قصه لارستان با شهرهای دیگر فرق می‌کند و امر «مرکز-پیرامون» همیشه در آن صادق بوده است. براساس این نظریه امکانات به یک نقطه مشخص می‌رسد و از نقاط دیگر دریغ می‌شود. لار مثل بسیاری از شهرهای دیگر در ایران، پیرامون محسوب می‌شود و امکانات چندانی به آن سرازیر نمی‌شود. اما تفاوت آن با دیگر شهرهای پیرامون در این است که اقتصاد این شهر به کشورهای عربی وابسته است. این ویژگی هم می‌تواند هم نقطه قوت باشد، هم نقطه ضعف. از جهتی این اتفاق به نفع مردم است و سبب شده خیلی اوقات خیراتی که ریشه اقتصادی‌شان در کشورهای دیگر است، برای رفاه حال همشهریان‌شان فعالیت کنند. به نظر خوب می‌رسد، اما این انتقاد که به نظر می‌رسد لارستان به واسطه حضور خیران نادیده گرفته می‌شود و همیشه سهم کمتری از بودجه‌های کشوری دارد، چند سالی است که مطرح می‌شود. از نگاه گروهی از منتقدان این روند باعث شده چشم دولت همیشه به دست خیران باشد تا مردم خودشان جاده‌های روستایی را بکشند، بیمارستان و حتی فرودگاه بسازند. برخی از کارهای مهم اقتصادی که در توان دولت است، در لارستان همیشه با کمک خیران بزرگ انجام می‌شود. چنین الگویی در کمک‌رسانی در شهرهای دیگر چندان پاسخگو نیست. از طرف دیگر ما در این کمک‌رسانی یک مشکل مهم داریم. برای کمک‌رسانی باید دانست چه کسی نیاز به کمک دارد و چه کسی ندارد. سازمان‌های مردم‌نهاد به عنوان حلقه واسط میان دولت و مردم قادر به تشخیص این موضوع خواهند بود، اما در لارستان در نبود سمن‌ها، بسیج و هیأت امنای مساجد در محله‌ها چنین نقشی دارند. در نبود پایه داده‌ای درست، احتمال خطا زیاد است؛ مثل اشکالات اجرای طرح یارانه که باعث شد افرادی که درآمد خوبی دارند هم یارانه بگیرند. با این همه حضور خیران در لارستان اتفاق تازه‌ای نیست. آنها همان کسانی هستند که بیشتر به توسعه لارستان کمک کردند. همین کمک‌ها از طرف این افراد تاپیش از این، به این شکل ویژه دیده نمی‌شد، اما اکنون با توجه به درخواست‌های همکاری خیران و شرایط خاص این روزها، کمک به مردم بردرسانه‌ای خاص‌تری دارد و بهتر دیده می‌شود. این برجسته‌سازی رسانه‌ای از طرف دیگر به نفع دولت‌ها هم هست و می‌تواند کارکرد تشویقی و تبلیغی برای دیگر نیکوکاران در سایر شهرها داشته باشد. □